





# บทที่ 3 CHAPTER 3

## ย้อนรอยประวัติศาสตร์ ธรรมชาติสวยงาม ตามรอยไดโนเสาร์

### Tracing back the History and Beautiful Nature, and Retracing the Dinosaur

อาจารย์วัชรวร วงศ์กันหา

Mr. Vajaravara Vongkanha

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์  
KALASIN UNIVERSITY





หากจะกล่าวถึงเส้นทางน่าท่องเที่ยวที่สุดของจังหวัดกาฬสินธุ์ คงหนีไม่พ้นถนนสาย 227 อำเภอเมืองกาฬสินธุ์-อำเภอหัสขันธ์ เพราะเป็นแหล่งรวมสถานที่น่าสนใจไม่น้อยมายตลอดเส้นทาง นับตั้งแต่ร่องรอยทางประวัติศาสตร์ความเป็นเมืองกาฬสินธุ์ที่มีอายุมากกว่า 220 ปีที่ทิ้งร่องรอยแห่งพัฒนาการเอาไว้ให้ห่วงระลึกถึงมาตุลอดหัวใจเวลาตามลำดับภายในเขตตัวเมืองกาฬสินธุ์ปัจจุบัน นอกเขตเมืองออกไปยังเป็นแหล่งอารยธรรมเก่าขึ้นเวลาลับไปเมื่อประมาณ 1,200 ปีมาแล้ว ในสมัยทวารวดีต่อนปัจจุย หรือจะขึ้นเวลาลับไปสู่บุคดีก์คำบวรพ์ในเขตอำเภอหัสขันธ์ ยังพบซากโบราณพืชวินจำพวกไดโนเสาร์และสัตว์ร่องรอยในยุคเดียวกันอยู่เป็นจำนวนมาก ขณะที่ธรรมชาติบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำปาวมีทัศนียภาพที่สวยงามให้ได้สัมผัสร เช่นเดียวกัน

For the route of the most impressive tourist attraction of Kalasin Province, it is the 227 road, Muang-ka-la-sin District-Sa-has-sa-kan District since it is consisted of various interesting places along the road. Since the historical clue of Kalasin City was older than 220 years leaving the developmental clue for recalling throughout the time both of inside the current Kalasin City, and outside the city indicated ancient civilization. For 1,200 years ago, during late Ta-wa-ra-wa-dee Age or prehistoric age, many corpses of organism like dinosaur as well as the other animals during the same age were found. In the meanwhile, there was a beautiful scenery to be touched in nature of Lampao reservoir as well.



## เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ royjarikประวัติศาสตร์ 220 ปี อนุสาวรีย์พระยาชัยสุนทร (ท้าวไสมพะมิตร) เจ้าเมืองคนแรก

### Kalasin City Municipality : The historical inscription Praya Chai-sunton Monument ( Tao Some-pa-mit), The First Governor

อนุสาวรีย์สร้างขึ้นเพื่อเป็นเกียรติแก่พระยาชัยสุนทร (ไสมพะมิตร) เจ้าเมืองคนแรกของจังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งอยู่กลางวงเวียนหน้าที่ทำการไปรษณีย์ อนุสาวรีย์หล่อด้วยสัมฤทธิ์เท่าตัวจริง ยืนบนแท่นฐานสูง มีอวвыถือก้านน้ำ มีชัยถือดาบอาญาสิทธิ์ ชาากาฬสินธุ์ได้ร่วมกับสلافทรพย์ก่อสร้างขึ้นเพื่อเป็นการแสดงกตเวทิตาคุณต่อผู้ให้กำเนิดเมืองกาฬสินธุ์

พระยาชัยสุนทร (ไสมพะมิตร) เป็นพระราชนัดดา (หลาน) ในพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชที่ 2 (พระไชยองค์เว้) พระมหากษัตริย์แห่งราชอาณาจักรล้านช้างพระองค์ที่ 36 และพระมหากษัตริย์แห่งราชอาณาจักรเวียงจันทน์พระองค์ที่ 1 (ภายหลังแยกออกเป็นสามอาณาจักร) ฝ่ายพระมารดาเป็นพระราชนัดดาในเจ้าผ้าขาว

The monument was built to be honored Praya Chai-sunton ( Some-pa-mit), The First Governor of Kalasin Province was situated in the center of circle in front of post office. It was made of bronze forging. Its size was equal to real body standing on high base. The right hand was holding the kettle, the right hand was holding the absolute power sword. Kalasin people donated their money to build it for showing their gratitude to Kalasin Founder.

Praya Chai-sunton ( Some-pa-mit), was a grandson of King Chettatirach 2 (Pra-chai-ong-we) who was the 36th king of Lanchang Kingdom as well as the first king of Vientiane Kingdom (later

ผู้สร้างเมืองผ้าขาวและเมืองพันนา(ปัจจุบันคืออำเภอพระธาตุนิคม จังหวัดสกลนคร) พระเจ้าไชยเชษฐาธิราชที่ 2 (พระไชยองค์เว่อ) เป็นพระราชนัดดาในพระเจ้าสุริยวงศารธรรมมิกราช พระมหากษัตริย์แห่งราชอาณาจักรล้านช้างพระองค์ที่ 32 ฝ่ายเจ้าผ้าขาวนั้น ทรงเป็นพระราชนัดดาในพระมหากษัตริย์แห่งราชอาณาจักรล้านช้างเช่นกัน ดังนั้นพระยาขัชสุนทร (โismพมิต) จึงเป็นเจ้าผู้ปักกรองเมืองกาฬสินธุ์และเป็นเจ้านายฝ่ายหัวเมืองลาว-อีสาน ที่สืบเชื้อสายมาจากราชวงศ์เวียงจันทน์อีกด้วย

ประมาณปี พ.ศ. 2320 ท้าวโismพมิต และอุปชาตเมืองแสนส่องโงงเมืองแสนหนานำ ได้เกิดความขัดแย้งกับพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชที่ 3 (พระเจ้าสิริบุญสาร) (พ.ศ. 2294 - 2322) ผู้ครองนครเวียงจันทน์ ในเวลานั้น จึงรวบรวมผู้คนเป็นสมัครพรรคพวงประมาณหนึ่งหมื่นคน ข้ามลำโขงมาตั้งบ้านที่บ้านผ้าขาว บ้านพันนา (บริเวณพระธาตุเชิงชุม จังหวัดสกลนครปัจจุบัน) เจ้าสิริบุญสารยังได้ส่งกองทัพติดตามมา เพื่อการตัดตอนผู้คนที่หลบหนีให้กลับคืนนครเวียงจันทน์

ท้าวโismพมิตจึงได้ยกสมัครพรรคพวงอพยพขึ้นสันเขากลางลงมาทางใต้มาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านกลางหมื่น ได้ประมาณปีเศษ ในปี พ.ศ. 2325 จึงได้อพยพผู้คนไปตั้งบ้านเรือนที่แกร่งสำโรง คงสองเปือย ริมฝั่งลำน้ำป่า (ตัวเมืองกาฬสินธุ์ ปัจจุบัน) ในปี พ.ศ. 2336 ท้าวโismพมิตได้ฝ่าภูเขาอ่องธุลีพระบาทอตั้งเมืองขึ้นกับกรุงเทพฯ โดยได้นำก้านสำาริดทุ่ลเกล้าฯ ถวายด้วย พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะบ้านแก่สำโรงขึ้นเป็นเมืองพระราชนานมว่ากาฬสินธุ์ตั้งแต่นั้นมาพร้อมทั้งมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้แต่งตั้งท้าวโismพมิต เป็นพระยาไชยสุนทร ครองเมืองกาฬสินธุ์เป็นคนแรก พระยาขัชสุทรปักกรองเมืองกาฬสินธุ์ด้วยความสงบ สร้างบ้านແປงเมืองให้เจริญโดยลำดับ ปี พ.ศ. 2345 จึงมอบราชการงานเมืองให้ท้าวหมายແປงรักษาดูแลแทนต่อไป

on, it was separated into 3 kingdoms). His mother was a granddaughter of Chao Pa-kao who built Pa-kao and Oanna cities ( recently, it was Panna-ni-kom District, Sakon-na-kon Province. King Chettatirach 2 (Prachai-ong-we) was also a grandson of king of Lanchang Kingdom. Therefore, he was Kalasin Governor and country Lao-Esan Royalty being ascended from Vientiane Royal Family as well.

Approximately in 1777, Tao Some-pa-mit and a viceroy formerly sent from Bangkok to govern the north of Thailand, in San-kong-ponge City and San-na-ngam City, had conflict with King Chettatirach 3 (King Siri-bun-san) (1751-1779) who governed Vientiane. So, he collected approximately 10,000 people to be his followers to cross Konge River and settle down at Ban-pa-kao and Ban-panna (the area of Pratat Chermchoom, Sakon-nakon Province in the present). King Siri-bun-san still sent his troop following to herd the escaped people to return Vientiane City.

Tao Some-pa-mit led his followers to evacuate across Pu-pan Mountain Ridge to the South, and settled down at Ban-klang-meun for a year. In 1782, he evacuated his followers to settle down at Kang-sam-ronge, Dong-song-peuy, the edge of Pao Watercourse (Kalasin City in the present). In 1793, Tao Some-pa-mit had an audience of His Majesty, and asked for settling the city under Bangkok by offering the bronze kettle as well. King Rama 1 was kind enough to promote Ban Kang-sam-ronge to be a given city called Kalasin since then. In the meanwhile, the royal command was given to appoint Tao Some-pa-mit to be Praya Chai-sunton, Kalasin First Governor, by the king. Praya Chai-sunton governed Kalasin peacefully as well as found a city to be prosperous respectively. In 1802, he appointed Tao Ma-pang to take care the city further.





## พิพิธภัณฑ์ของดีเมืองกาฬสินธุ์

### Good Thing Museum in Kalasin City



ศาลากลางจังหวัด (อาคารเดิม) จัดตั้งเป็นศูนย์สาธิตอาชีพหัตกรรมจังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วยห้องจัดแสดงนิทรรศการต่าง เช่น ห้องประวัติของจังหวัดกาฬสินธุ์ ห้องวิถีชีวิตรากไทยในอดีต ที่มีหัตกรรมพื้นบ้านต่างๆ จัดแสดงไว้ ห้องเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ห้องวิถีชีวิตรากที่ดิน ห้องโภวะเพรวะ ห้องจัดแสดงผลผลิตทางการเกษตร และห้องจำหน่ายผ้าไหม สินค้าของที่ระลึกต่างๆ ของจังหวัด

The city hall (former building) was established to be the demonstrative center of professional craft including different exhibition rooms such as the historical background room of Kalasin Province, former Pu-tai people room. Various local handicrafts were shown in Her Majesty the Queen Room, farming way of life room, Kalasin Farmers, Prae-wa Show Room, agricultural product room, and silk selling room, and many kinds of souvenir in the province.

## หลวงพ่อองค์ดำ วัดกลาง พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่เมือง

หลวงพ่อองค์ดำวัดกลาง ถือเป็นพระพุทธรูปสำคัญประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ ประดิษฐานอยู่ภายในวิหารชั้น 2 องค์พระพุทธรูปหล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ ศิลปะสกุลช่างล้านช้างยุคกลาง ขนาดหน้าตักกว้าง 20 นิ้ว เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยลักษณะงดงาม ที่พระแท่นมีข้อความจารึกเป็นอักษรธรรมล้านช้าง ซึ่งเป็นตัวหนังสือที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ในเขตลุ่มน้ำโขงสมัยก่อน ระบุว่าสร้างโดยญาณานาม พระยาชัยสุนทร (กิ่ง) ได้อัญเชิญขึ้นเป็นพระพุทธรูปศรีเมือง ชาวกาฬสินธุ์เชื่อว่าเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ โดยเฉพาะเรื่องการบันดาลฝน หากปีไดฝนแล้งประชาชนชาวเมือง จะอัญเชิญพระพุทธรูปอุกแห่ขอฝนเสมอ

นอกจากพระพุทธรูปองค์ดำแล้ว วัดกลางยังมีรอยพระพุทธบาทจำลองขนาดกว้าง 1 ศอก ยาว 4 ศอก ทำด้วยศิลาแลง สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยขอมปักรอง เดิมอยู่ริมลำปาวใหญ่แล้วถูกแต่ต่อมารลึงลำปาวพังเข้ามาทุกปี ชาวเมืองจึงถูกน้ำเช่าทำลาย จึงได้อัญเชิญมาไว้ที่วัดกลางจนถึงปัจจุบันนี้

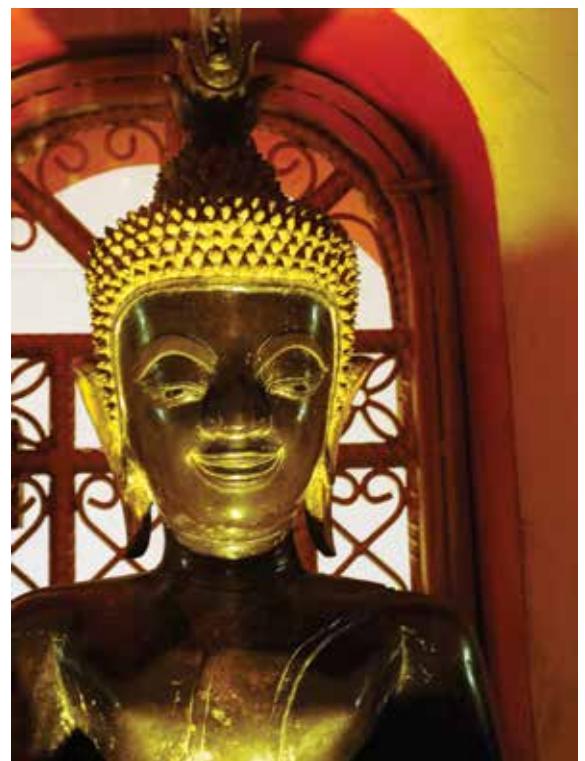
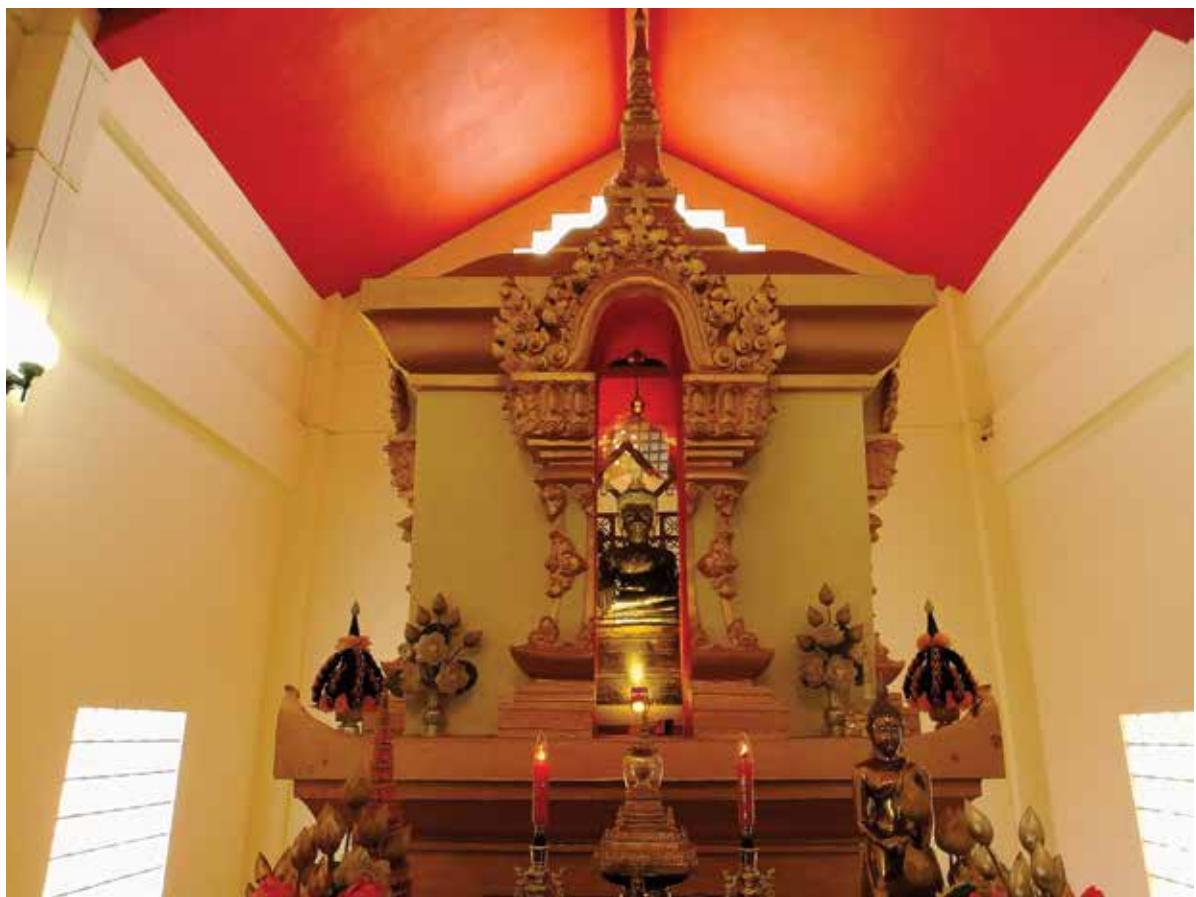
วัดกลางเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ภายในวัดมีพระอุโบสถที่สร้างต่อเติมจากพระอุโบสถหลังเก่า เป็นอาคารทรงไทยประดับด้วยช่อฟ้า ใบระกา บานประตูไม้แกะสลักเป็นภาพพุทธประวัติ ส่วนหน้าต่างแกะสลักเป็นชาดกเรื่องต่างๆ ด้านหน้าและด้านหลังพระอุโบสถมีทวารบาลปูนปั้น ภายในพระอุโบสถเป็นภาพจิตรกรรมฝาผนังเรื่องพระเวสสันดรชาดก

## Black Buddha at Klang Temple, the Sacred Buddha Image, a symbol of the nation

The Black Buddha Image at Klang Temple is a sacred important Buddha image of Kalasin Province, being placed inside the second floor of sanctuary, and forged with bronze, the art of middle age Lanchang kingdom, the long measure of the Buddha statue in the posture of meditation is 20 inches. The Buddha image is the beautiful attitude of subduing Mara. On the base, the statements of Lan Chang Dharma Letter, the former popular letters in Konge River Basin, are inscribed. It was specified that it was built by Ya-ku-na-kam, Pra Chai-sun-ton (Ging), and invited as Sr-muang Buddha Image. Kalasin people believed that this Buddha image is sacred especially for raining. In case of drought, the city people would parade for inviting the Buddha image to ask for the rain.

Besides the Black Buddha Image, the Buddha Footprint with 1 elbow or 50 centimeters wide, and 4 elbow or 200 centimeters long which was made of laterite. It was hypothesized being built in Khmer era. In the past, it was at the edge of Lam-pao next to Kang Samrong. Later on, it was invited to Klang Temple until now.

Klang Temple was a royal third class temple. The temple was enlarged from the former one. It was a Thai style building being decorated with tooth like ridges on the sloping edges of a gable, representing the fin on the back of Naga. The wooden door panels were carved for informing the Buddha's history. For the windows, they were carved for informing different stories of former incarnations of the Buddha. There were stucco doors in front of and the back of the temple. There were mural paintings of Pra wessandon story of incarnation of the Buddha in his tenth existence inside the temple.





## วัดศรีบุญเรือง ใบเสมาศิลาหารรายจำหลักสมัยทวารวดี

วัดศรีบุญเรืองเป็นวัดเก่าแก่ที่มีองค์พสินธุ์ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์อีกแห่งหนึ่ง ภายในมีใบเสมาหินรายจากเมืองโบราณฟ้าแಡดงซางยางจำนวนหนึ่งเก็บรักษาไว้ โดยปักไว้รอบพระอุโบสถ ใบเสมาจำหลักที่สวยงามและสมบูรณ์ คือ หลักที่จำหลักเป็นรูปเทวคاةเหاهะอยู่หน้าปูรสาททำเป็นชั้นเรือนแก้ว ศิลปะแบบทวารวดีอีสาน ซ้อนกันเป็น 2 ชั้น ล่างสุดมีรูปยัตติ์ พระมเหศ และพระไหรส



## **Sri-bun-reung Temple, the Heart-shaped Sandstone making the limits of Buddhist Temple**

Sri-bun-reung Temple was another ancient temple of Kalasin Province, situated in Kalasin Municipality. There was a number of heart- shaped sandstones making the limits of Buddhist temple, being kept inside the temple by putting them around the temple. The beautiful and perfect heart-shaped stones making the limits of Buddhist temple, which were engraved as the goddess soaring into the air above the palace. They were made into an arch with pattern as a frame around the outside of Buddha image, Esan Tawarawadee Art, two-layer overlapping. There were pictures of the king, queen, and the prince.



## พระเจ้าไหล่ วัดบ้านกลางหมื่น พระศักดิ์สิทธิ์ในชุมชนแรกตั้งเมืองกาฬสินธุ์

บ้านกลางหมื่น คือที่ตั้งเมืองแห่งแรกหลังจากที่ท้าวโสมพะมิตรพงผู้คนอพยพจากเวียงจันทน์ ก่อนจะข้ายไปที่ตั้งเมืองปัจจุบัน ในวัดบ้านกลางหมื่นเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธธูปปุนปืนฝิมือช่างล้านช้างที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือว่าศักดิ์สิทธิ์มาก ชื่อว่า “พระเจ้าไหล่” จากพงศาวดารเมืองกาฬสินธุ์และจากการบอกเล่าต่อๆ กันมาของผู้สูงอายุในหมู่บ้านกลางหมื่น ทำให้สันนิษฐานได้ว่าพระพุทธธูปหรือ “พระเจ้าไหล่” คงสร้างขึ้นในกลุ่มคีียงการอพยพมาถือในราชปี พ.ศ. 2310 – 2336 พร้อมกับการตั้งเมืองครั้งแรก ซึ่งถือว่ามีอายุเก่าแก่กว่าการก่อตั้งเมืองกาฬสินธุ์

## Pra-chao Yai, Ban-klang-meun Temple: A sacred Buddha image in the community of Early-age Kalasin City

Ban-klang-meun was the first location of city after Tao Some-pa-mit found people who evacuated from Vientiane before moving to current city location. In Ban-klang-meun Temple, the stucco Buddha image made by Lan Chang Sculptors, being highly respected by villagers called “**Pra Chao Yai**,” was placed. According to annals of Kalasin City and stories being told by the aging of Ban-klang-meun. So, it was hypothesized that the Buddha image or “Pra Chao Yai” would be built nearly in the same period of evacuation during 1767-1793, the same time as the first city settlement which was older than Kalasin City Settlement.



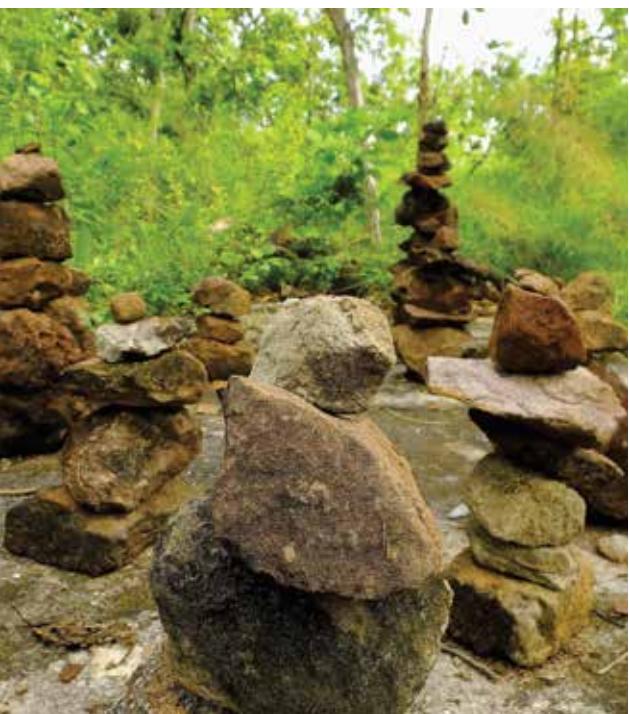


## พระพุทธรสถานภูปอ

### Pu-po Place Buddha Images

ตั้งอยู่ตำบลภูปอ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ ห่างจากจังหวัดกาฬสินธุ์ไปทางทิศเหนือประมาณ 28 กิโลเมตร ตามเส้นทางหมายเลข 2319 เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปในราษฎร์ไสยาสน์ ฝีมือช่างจากสมัยทวารวดี จำหลักบนหน้าผา 2 องค์ เป็นที่เคารพนุชของชาวจังหวัดกาฬสินธุ์และใกล้เคียง องค์แรกประดิษฐานอยู่บนเชิงเขาทางขึ้น องค์ที่ 2 ประดิษฐานอยู่บนภูปอ นอกจากภูปอจะเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธธูปปางไสยาสน์อันศักดิ์สิทธิ์แล้ว ยังมีทิวทัศน์ตามธรรมชาติที่สวยงามเหมาะสมแก่การพักผ่อนหย่อนใจอย่างยิ่ง ประชาชนในท้องถิ่นจัดงานสมโภชพระพุทธไสยาสน์ขึ้นประมาณเดือนเมษายนของทุกปี

Pu-po Place Buddha Images situated at Pu-po Sub-district, Muang Kalasin District, which was apart from Kalsin Province in North Region for 28 kilometers according to 2319 highway, being place with 2 reclining Buddha Images made by sculptors in Tawarawade Era, being engraved on the cliff. They were respected by people in Kalasin Province and nearby area. The first Buddha Image was placed on upper way of the hill. The second one was placed on Pu-po. Pu-po was not only the place of sacred reclining Buddha Image but also the beautiful scenery for recreation very well. The local people organized ceremony being for cerebrated for the reclining Buddha Image in Aril every year.



ภูปอ เป็นเขาหินราย ตั้งอยู่ที่ ตำบลภูปอ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ห่างจากอำเภอเมือง 28 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 2319 ยอดเขาสูง 336 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง หรือสูง 94 เมตร จากพื้นที่ดินล่างทอดตัวตามแนวทาง ตะวันออก-ตะวันตก ฝากเขาด้านทิศเหนือเป็นเขตอำเภอสหสันน์ ฝากเขาด้านทิศใต้ เป็นเขตอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ แหล่งหินศิลป์สำคัญ ประวัติศาสตร์ ณ ที่นี่เป็นภาพสลักรูปพระนອนบนแผ่นหินໄที่เพิง พา 2 แห่งอยู่ทาง ฝากเขาด้านทิศตะวันตก ในเขตวัดพระอินทร์ ประทานพร บ้านโพนคำ ตำบลภูปอ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ ที่รุ่ง 16 องศา 37 ลิปดาหนีอและแรง 103 องศา 38 ลิปดาตะวันออก ภาพสลัก 2 รูป อยู่บนพานหินต่างระดับกัน ภาพแรกสลักอยู่ผนังหิน ໄที่เพิงพาเชิงเขา สูงจากพื้นดินราบ (ที่วัด) ประมาณ 5 เมตร ภาพที่สองอยู่บนผนังหินໄที่เพิงพา เกือบถึงยอดเขาสูง จากพื้นดิน ด้านล่างประมาณ 80 เมตร มีบันไดทางขึ้น มีที่พักเป็นระยะๆ

Pu-po was a sandstone hill situated at Pu-po Sub-district, Muang Kalasin District, Kalasin Province which was apart from the city for 28 kilometers according to 2319 highway. Top of the hill was 336 meters high from mean sea level or 94 meters high above the low land stretching along East-West. The North of hill was Sa-has-sa-kan District. The South of the hill was Muang Kalasin District, the place of Historic Cave Art. In this place, were 2 engraved Reclining Buddha Images on the cliff under the shack, in the west of Pra-in Pra-tan-pon Temple, ban-pone-kam, Pu-po Sub-district, Muang Kalasin District, at the 16 degrees 37 lipdas in north latitude, and 103 degrees 38 lipdas in the east. Two engraved pictures were in different levels of cliff. The first engraved picture was on the wall under the cliff shack being high from plain area (at the Temple) for 5 meters. The second one was on the rock wall under cliff shack almost as high as the high hill from lower land for 80 meters. There were stairs for resting in different levels.



พระพุทธไสยาสน์องค์ที่ 1 (องค์ล่าง) สร้างขึ้น  
ประมาณ พุทธศตวรรษที่ 12-14 ลักษณะศิลปกรรม  
สร้างตามศิลปกรรมแบบทวารวดี สกุลช่างอีสาน  
ความยาวของภาพสลัก 3.30 เมตร กว้าง 1.27 เมตร ภาพ  
สลัก ณ ที่นี่มีได้สลักแต่รูปองค์พระลอย ๆ แต่สลักแผ่น  
พื้นหิน ให้เป็นรูปผ้าปูฯ คาดว่าจะเป็นผ้า (หมอน)  
รองหันนพระศีรษะและรองพระบาททั้งคู่ รอบฯ พระราก  
และพระศีรษะสลักเป็นรูปประภาลีที่เส้นกรอบนอกของ  
ประภาลีรอบพระศีรษะสลักรูปดวงดอกไม้เป็นระยะ  
ทำให้ดูคล้าย เป็นรัศมีเพิ่มขึ้นองค์พระนอนตะแคง  
ข้างขวาตามแบบสีหไสยาสน์ พระศีรษะพระทับบน  
พระหัตถ์และพระกรข้างขวา หันสู่ทิศเหนือพระพักตร์  
หันสู่ทิศตะวันตก

The first reclining Buddha Image (Lower One) was built during 12-14 centuries, as a work of art in Tawarawadee Era, Esan Sculpture. The engraved picture was 3.30 meters long, 1.27 meters wide. In this place, the Buddha images were not only carved but they were carved from the shale as the cloth laying for wrapping their bodies, and the cloth (pillow) for putting their heads and feet. Their bodies and heads were carved as Pra-pa-wa-lee. The external line around the head of Pra-pa-wa-lee was carved as flower picture sporadically like the increased radius of a circle. The Buddha image was a reclining Buddha as Se-ha-si-yad. The head was on one's hand and right hand in the North, the face was turned into the West.



พระพุทธไสยาสน์องค์ที่ 2 (องค์บน) สร้างขึ้น  
ประมาณพุทธศตวรรษที่ 18-19 ลักษณะศิลปกรรมสร้าง  
ตามศิลปกรรมแบบทวารวดี ผสมผสานกับพุทธศิลปะ  
แบบสุโขทัย ความยาวของภาพสลักนับจากประภาศี  
เหนือศีริพระจันถิ่งขอบเตียงปลายพระบาท 5.20 เมตร  
ส่วนกว้างที่สุด 1.50 เมตร องค์พระสลักนูนจากผนัง  
ขึ้นมา 55 เซนติเมตร องค์พระนอนตะแคงขวางตามแบบ  
สีหไสยาพระศีริหันสู่ทิศเหนือค่อนมาทางตะวันตก  
เล็กน้อยโดยสลักหินที่รองรับใต้องค์พระให้เป็นแท่น  
ขอบเหลี่ยมต่อด้วยขาคู่หนึ่งซึ่งสลักให้คู่เป็นรูปขาเตียง  
ภาพสลักนี้มีเส้นโค้งเว้าเน้นสัดส่วนและมีลักษณะอ่อน  
ช้อยกว่าภาพสลักโดยทั่วไป

The second reclining Buddha Image (the upper one) 18-19 B.E., as the work of art in Tawarawadee Era combined with Sukothai Buddhism Art. The engraved picture length from Prapawalee over the head of Buddha image to edge of bed at the end of feet was 5.20 meters long, the widest part was 1.50 meters. The body of the Buddha images was base relief 55 centimeters from the wall. The Buddha image was a reclining Buddha as Se-ha-si-ya. The head was in the West by carving the stone under body of image into edges square extended with a pair of legs which were carved like the bed legs This engraved picture included the curve and concaveness focusing on was the shape and delicacy more than general engraved picture.



## เขื่อนลำป้า ทะเลสาบอีสาน

### Lampao Dam: Esan Lake

เขื่อนดินที่สร้างปิดกั้นลำน้ำป้าและห้วยยาง บริเวณเขตติดต่อระหว่างตำบลลำป้า อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ตำบลหนองบัว อำเภอหนองคูงศรี และตำบลว่อ อำเภอยางตลาด ความยาวตามสันเขื่อน 7.9 ก.ม. ความสูงของเขื่อนตรงส่วนที่สูงที่สุด 30.7 เมตร สันเขื่อนกว้าง 8 เมตร ฐานเขื่อนตอนที่กว้างที่สุด 125 เมตร เก็บกักน้ำ ได้ 430 ล้านลูกบาศก์เมตร ในเนื้อที่ประมาณ 5,960 ตารางกิโลเมตร โครงการลำป้าเป็นโครงการ ชลประทาน เพื่อการเกษตรและบรรเทาอุทกภัยใน คุ้มน้ำป้าและน้ำชี ทัดส่งและระบายน้ำในคลอง ซอย ต่างๆ บริเวณได้เขื่อนให้ประชาชนในเขตอำเภอเมือง กาฬสินธุ์ อำเภอยางตลาด และอำเภอเมืองลิสัย ได้ทำการ เพาะปลูกในเนื้อที่ประมาณ 338,000 ไร่ นอกจากนี้ ทะเลสาบนี้อีกหนึ่ง ยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลา นานาชนิด ประชาชนที่อยู่เหนือเขื่อนซึ่งถูกน้ำท่วม ไร่ นา ก็จะหันมาประกอบอาชีพในการจับปลาเพื่อ เพิ่มพูนฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว นับว่าเป็น เขื่อนอเนกประสงค์ ประหนึ่งเป็นสายโลหิตของชาว กาฬสินธุ์ที่เดียว



The earth dam was constructed for closing the Pao Course and Heuy Yang in the area next to Lampao Sub-district, Muang District, Kalasin Province, Nongbua Sub-district, Nongkungsri District, and Wer Sub-district, Yang-ta-lad District. The length along the top of dyke was 7.9 kilometers, the height of dam at the highest point was 30.7 meters. The top of dyke was 8 meters wide. The



widest part of base of dam, was 125 meters. It could store water for 430 million cubic meters in the area of approximate 5,960 square kilometers. Lampao project was an irrigation project for agriculture as well as relieving the flood in Pao Basin and Che Basin by irrigating and draining in different lanes of canal under the dam so that people would cultivate in the area of 338.000 rais. Besides, the lake over the dam was also the area for raising various kinds of fish. People who lived at the upper part of lake still facing the flood in their farms, would turn to earn their living by fishing for increasing their family economic status. So, it was a multi-purpose dam as if Kalasin People's blood lineage.

# หาดดอกเกด

## พัทยาการพิสินธุ

ทะเลสาบนำ้จืดขนาดใหญ่ที่เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ ทางธรรมชาติของชาวจังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ริมฝั่งเขื่อนลำปาวทางด้านทิศตะวันออกของเรือนรับรองโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาลำปาว เป็นหาดเนินดินลดหลั่นลงจากระดึงเขื่อน มีบริเวณกว้างขวางพอดสมควร ได้รับการปรับปรุงให้เป็นสถานที่พักผ่อนโดยจัดศาลาพักริมน้ำ คอกเห็ด เทศที่ได้ชื่อว่า “หาดดอกเกด” กีเพระมีดื่น “การะเกด” ซึ่งเป็นไม้พื้นเมืองปลูกปะบันกับต้นไม้อื่นเป็นกลุ่มๆ เมื่อเวลาออกคอก จะส่องกลืนห้อม ที่หาดแห่งนี้ในวันหยุดสุดสัปดาห์จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปพักผ่อนเป็นจำนวนมาก ริมหาดมีชั้มร้านเรียงรายให้บริการ เปิดชายหาด อาหารเครื่องดื่ม เครื่องเล่นและอุปกรณ์การเล่นน้ำ หลายอย่าง จนได้รับฉายาว่า “พัทยาแห่งจังหวัดกาฬสินธุ์”

## Dog-ged Beach : Pattaya Kalasin

The large freshwater sea was a natural recreational place of People in Kalasin Province. It was at the edge of Lampao Dam in the East of guest house for Lampao water leading project and maintenance. It was the molehill beach in descending order to the dam. Its area was quite wide. It was developed into a recreational place by providing the mushroom arched entrance. It was called “**Dog-ged beach**” because there was a screw pine, the local plant mixing with other kinds of plant, growing in group. When the flowers bloomed they were fragrant. At this beach, there were many tourists coming for relaxation. At the edge of beach, there were arches providing service at the beach, food, drink, player and equipment for swimming until it was named “**Pattaya of Kalasin Province.**”





ขอขอบคุณ

ภาพถ่าย : บุรินทร์ บุญโภส浪



## อ่ำเกอสหสขันธ์

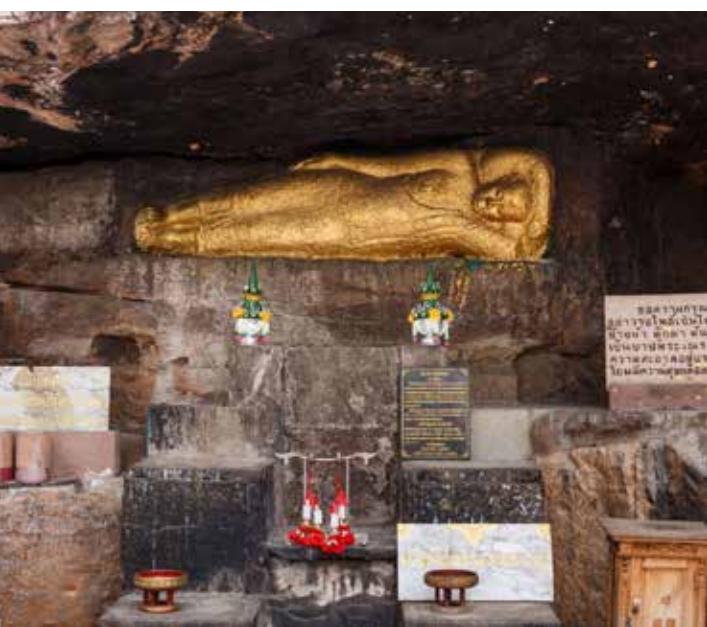
ดินแดนไดโนเสาร์ พระเก่าสมัยทวารวดี  
พระพุทธไสยาสน์ภูค่าว พระนون 1,000 ปี

ตั้งอยู่บ้านนาสีนวล ตำบลโนนศิลา อ่ำเกอสหสขันธ์ ห่างจากตัวอ่ำเกอสหสขันธ์ประมาณ 6 กิโลเมตร บริเวณถ้ำภูค่าวแต่เดิมเป็นสถานที่สำหรับทางศาสนาแห่งหนึ่ง จากหลักฐานที่มีพระพุทธรูปปางสีหไสยาสน์แกะสลักไว้เป็นเชิงพา เป็นพระพุทธรูปที่แปลงจากพระนونทั่วไป คือ ไสยาสน์ในท่าตะแคงซ้าย เศียรไม่มีเกตุมาลา (colon pem) ไม่มีประภานมพา (รัศมีล้อมเศียร) จึงมีการสันนิษฐานว่าอาจจะเป็นภาพสลักของพระมหาโมคคัลลานะสาวก ไม่ใช่องค์พระพุทธเจ้า จากพุทธลักษณะดังกล่าวสันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยทวารวดีตอนปลาย (ประมาณ พุทธศตวรรษที่ 14-16) ได้รับความนับถือจากชาวบ้านมาก และจะมีงานน้ำสการในวันสงกรานต์ของทุกปี

ปัจจุบันสถานที่ดังกล่าวเป็นที่ตั้งของวัดพุทธนิมิต หรือวัดภูค่าว เป็นวัดป่าสายกัมมัญชู มีการสร้างถาวรตุ้นที่น่าสนใจเพิ่มขึ้นหลายอย่าง เช่น อุโมงค์ไม้ทึ้งหลังนาดใหญ่ ไม้ที่นำมาถือสร้างล้วนได้จากต้นไม้ไทรเขื่อนลำปาว เจดีย์ที่สร้างด้วยหินทรายทั้งองค์ เสาอโศก และพระพุทธรูปสีอิฐรายบลสลักษณะหินทรายขนาดใหญ่ ภายในบริเวณวัดเป็นป่าไม้ร่มรื่นและเงียบสงบ มีสัตว์ป่าโดยเฉพาะนกยูงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

# Sa-has-sa-kan District, The Land of Dinosaur and Ancient Buddha Image

## Pu-kao Reclining Buddha, 1,000 years reclining Buddha



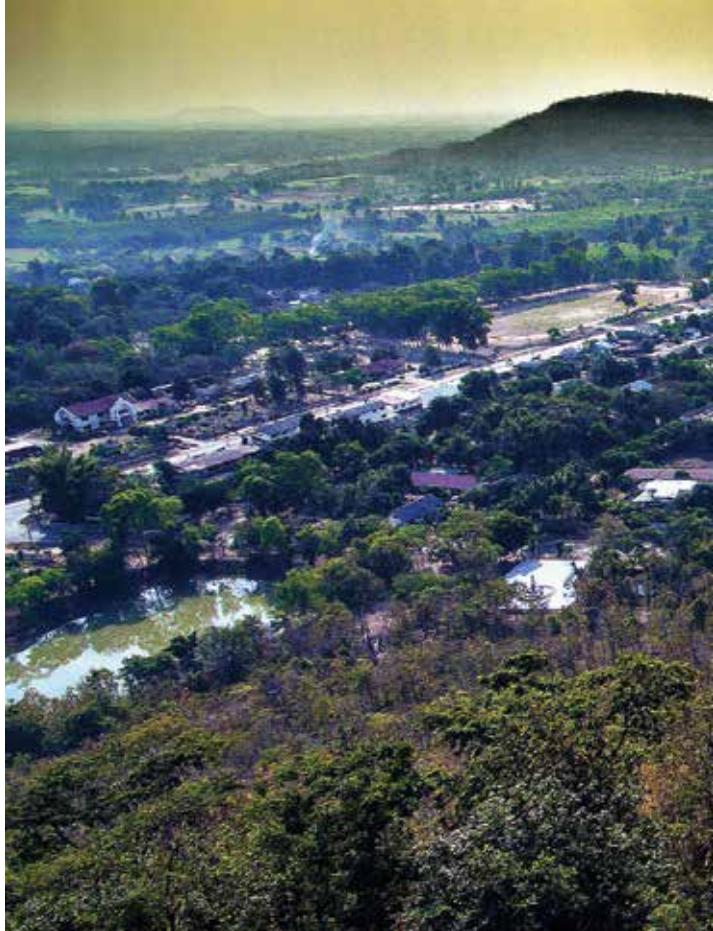
Situated at Ban-na-se-nuan, None-sila Sub-district, Sa-has-sa-kan District, being apart from Sa-has-sa-kan District for 6 kilometers. In former time, Pu-kao Cave was an important religious place. According to the evidence with reclining Buddha image of Se-ha-sai-yad era which was carved as the foothill which was different from general reclining Buddha images since this image was lying in the left. There was no hair on the head (no curly hair). There was no nimbus glory (radius around the head). So, it was hypothesized that it might be engraved picture of Disciple Pra Moke-kulla-na, not the Lord Buddha. According to the character of Buddha image, it was hypothesized that it might be built in late Tawarawadee Era (approximately during 14-16 B.E.). This Buddha image was respected by People very much. The ceremony for being worshipped during Songkran Day, was organized yearly.

Recently, that place is situated by Buddhanimmit Temple or Pu-kao Temple which was the concentration forest monastery. Later on, many interesting permanent structures were built such as large wooden temple. All of the logs for construction, were from the trees at Lampao Dam. The pagoda was made of sandstone, saraca indica post, and 4 postures of Buddha image were carved from large sandstone. Inside temple, it was peaceful and silent. There were many wild lives especially the peacock.

# พุทธสถานภูสิงห์

## ที่แสวงบุญยอดเขา

ประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นขนาดใหญ่  
บนยอดเขาภูสิงห์ ใกล้ตัวอำเภอสหัสขันธ์ ห่างจากจังหวัด  
34 กิโลเมตร สามารถขึ้นไปสักการะได้ 2 ทาง คือ  
ทางลากายด้วยเชือกขึ้นตามไหล่เขาทางทิศตะวันตก  
และเดินเท้าขึ้นบันไดจำนวน 654 ขั้น เป็นการทดสอบ  
กำลังความพี่ยร ทางทิศตะวันออก บนยอดภูสิงห์เป็น  
สถานที่พักผ่อนที่ร่มรื่นล้อมรอบด้วยธรรมชาติ มองเห็น  
ทัศนียภาพโกลสุดตา ทึ่งขึ้งมองเห็นทิวทัศน์ของทุ่งนา  
หมู่บ้าน และน้ำในเขื่อนลำปาวอันสวยงาม พุทธสถาน  
ภูสิงห์เป็นที่ประดิษฐานพระพรมภูมิป้าโล ซึ่งเป็น  
พระพุทธรูปปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 10.5 เมตร  
มีพุทธลักษณะงดงาม เคยเป็นพระพุทธรูปที่ใหญ่ที่สุด  
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในตอนสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2511





## Pu-sing Buddhist Place

### The Pilgrimage Place on Top of the Hill

The large stucco Buddha image was placed on the top of Pu-sing next to Sa-has-sa-kan District, being apart from the province for 4 kilometers. There were 2 ways for people to go for paying their respect: 1) the switchback paved path up and along the West of the hill, and 2) taking the stair for 654 steps to test one's attempt in the East. On top of Pu-sing, it was a peaceful recreational surrounding with nature. In addition, beautiful scenery of the field, village, and water in Lam-pao Dam could be seen. Pu-sing Buddhist Place was placed by Pu-mi-pa-lo Brahma as a Buddha image in the attitude of subduing Mara whose lap was 10.5 meters wide which was in a graceful Buddha characteristic. This Buddha image used to be the largest Buddha image in North Eastern Region being built in 1968.

# พิพิธภัณฑ์สิรินธร

## อุทยานไดโนเสาร์เชิงภูมิข้าว

ตั้งอยู่ที่เชิงภูมิข้าว อำเภอสหสันต์ สามารถเดินทางโดยใช้เส้นทางกาฬสินธุ์-สหสันต์ (ทางหลวง 227) ประมาณ 28 กิโลเมตร (ก่อนถึงสหสันต์ 2 กิโลเมตร) มีทางแยกขวาไปวัดสักกะวันอีก 1 กิโลเมตร วัดนี้เป็นสถานที่ค้นพบกระดูกไดโนเสาร์จำนวนมาก โดยเฉพาะกระดูกบางส่วนได้นำมาจัดแสดงที่ศาลาวัด มีการจัดนิทรรศการแสดงความเป็นมาของการเกิดไดโนเสาร์ยุคต่างๆ รวมทั้งรูปภาพการบุกค้นพบชากระดูกเหล่านี้ นอกจากนั้น ห้างจากศาลาวัดไปประมาณ 100 เมตร มีโครงกระดูกไดโนเสาร์ฟงอยู่ในพื้นดิน

บริเวณเชิงเขา ได้รับการบุดแต่งโดยเจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรธรรมชาติเป็นชากระดูกไดโนเสาร์ขนาดใหญ่ประมาณ 7 ตัว ซึ่งอยู่ในยุคครีเทเชียส อายุประมาณ 130 ล้านปี และในพิพิธภัณฑ์ฯ ยังมีชากระดูกพันธุ์ใหม่ของโลกซึ่งอยู่ในสภาพสมบูรณ์ซึ่งเป็นปานำ้ารีดี มีชื่อว่า “เลปีโดเทส” มีความยาวประมาณ 30-60 เซนติเมตรอยู่ในยุคเมโซโซอิก หรือ 65 ล้านปีที่แล้วซึ่งเป็นช่วงเดียวกับไดโนเสาร์ คาดว่าบริเวณที่พบร่องเป็นบึงขนาดใหญ่และเกิดภัยแล้งทำให้ป่าตายและชากระดูกโคลนทับไว้กลายเป็นฟอสซิลจนลึกลงในดิน

นับเป็นแหล่งค้นพบชากระดูกไดโนเสาร์ที่มีความสมบูรณ์และจำนวนมากที่สุดในประเทศไทย (มากกว่า 700 ชิ้น) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จมาเปิดเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ปัจจุบันเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมทุกวันอังคาร ถึงวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 09.00 น.-17.00 น. และปิดให้บริการทุกวันจันทร์ ยกเว้นวันจันทร์ที่ตรงกับวันหยุดนักขัตฤกษ์

นอกจากนี้ภายในบริเวณเดียวกันยังมีวัดสักกะวันซึ่งเป็นที่ประดิษฐานหลวงพ่อบันดาลถุทพิล (หลวงพ่อบ้านด่าน) เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย สมัยทวารวดีซึ่งชาวบ้านในท้องถิ่นอีกเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมือง





พิพิธภัณฑ์สิรินธร  
SIRINDHORN MUSEUM

← ทางเข้าห้องจัดแสดง  
Entrance to Exhibition Hall

อุทยานฯ





# Sirindhorn Museum,

## Dinosaur Park on the foot of Pu-koom-kao

Situated at the foot of Pu-koom-kao which could go on foot by using Kalasin-Sa-has-sa-kan route (227 Highway), there was a right crossroads to Sak-wan temple for 1 kilometer. This temple was a place where the dinosaur's various skeletons were found. Some parts of skeletons were shown at pavilion of temple. The exhibition informing the background of different ages of dinosaurs as well as the picture showing how these skeletons were delved and found. Furthermore, being apart from the temple for 100 kilometers, there were dinosaur's skeletons being buried in the earth.

On foothill, it was delved and improved by officers of Department of Mineral Resources. Seven Sauropod Diermibot Dinosaurs' skeletons whose ages of 130 million years, were found. In the museum, there were complete form of ancient fish bones from new species in complete form. It was a freshwater fish called "Lepidotes buddhabetensis" which was 30-60 centimeters long. It was during Mesozoic Age or 65 million years ago which was the same age of dinosaur. It was anticipated that the found area would be a large swamp, and there was a drought. As a result, the fish were dead, and their bones were piled up and became fossil until now.

It was a perfect source and the largest number for delving the dinosaur's skeletons (more than 700 pieces). Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn presided for opening it on the 9<sup>th</sup> December 2008. Recently, it was opened for tourists every Tuesday to Sunday from 9.00-17.00, and closed every Monday like seasonal ceremony.

Moreover, inside the same area, there was Sak-ka-wan Temple where Venerable Monk Ban-dan-rit-pon (Venerable Monk Ban-dan), a Buddha image as attitude of subduing Mara, Tawarawadee Era, was respected as a sacred statue or symbol by the villagers.



## แหลมโนนวิเศษ

ผืนดินที่ยื่นเข้าไปในบริเวณอ่างเก็บน้ำของเขื่อนลำปาว ตื้นอยู่ที่ ตำบลโนนบุรี อำเภอสหัสขันธ์ ห่างจากตัวจังหวัดกาฬสินธุ์ 36 กิโลเมตร เป็นจุดชมพระอาทิตย์อัสดงที่สวยงามที่สุดในจังหวัดกาฬสินธุ์ เพราะนอกจากจะได้เห็นทิวทัศน์ที่เป็นผืนน้ำไก่สุดสายตาแล้ว ยังสามารถมองเห็นสะพานเทพสุคุთอุดตัวหนีอีือนยาวเหยียดเป็นภาพที่สวยงามอย่างยิ่ง บริเวณปลายแหลมริมฝั่งน้ำมีร้านอาหารค่อยๆ ให้บริการ โดยสามารถลงแพไปกินอาหารท่ามกลางบรรยากาศสนับสนุน กลางน้ำเขื่อนลำปาวได้อีกด้วย

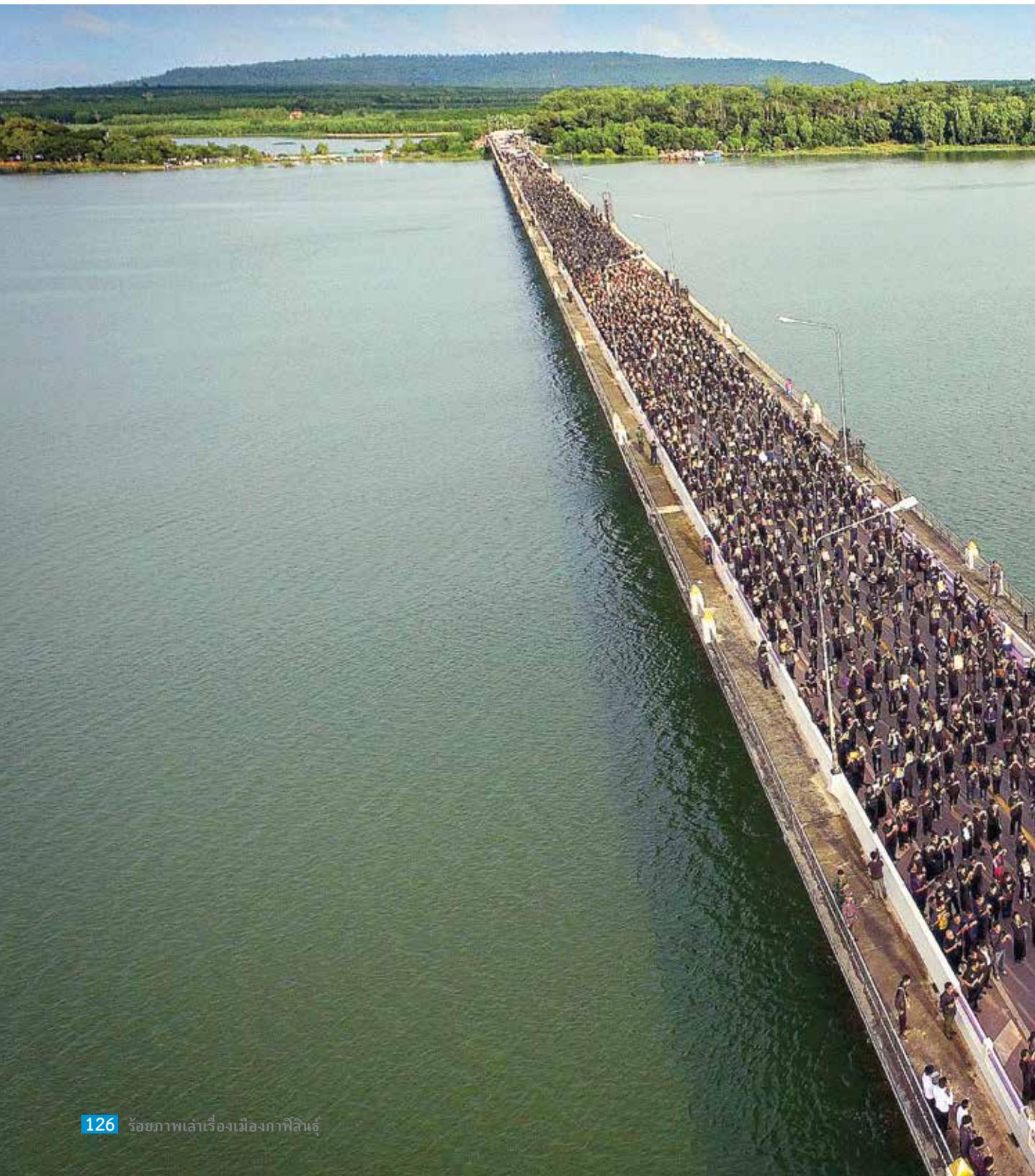


## **None-wi-sed Cape**

The extended land in reservoir of Lam-pao Dam, was situated at None-bu-ri Sub-district, Sa-has-sa-kan District, 36 kilometers away from Kalasin Province. It was the most beautiful sunset view because the endless water course as well as Long Tepsuda Bridge laying over the dam could be seen. It was very beautiful sight. At the end of Cape near the bank, there were restaurants providing service and people could go to a raft for food among the relaxed atmosphere in water course of Lam-pao Dam as well.

# Tepsuda Bridge :

The Bridge crossing the longest freshwater in Esan



# สะพานเทพสุดา

## สะพานข้ามแม่น้ำเจดียาวที่สุดในอีสาน

ชื่อสะพานแห่งนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนาม เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2553 ว่า “สะพานเทพสุดา” ซึ่งหมายถึงสะพานเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดสะพานเทพสุดาอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554

The name of this bridge, Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn was kind enough to give the name “**Tepsuda Bridge**” on the 22<sup>nd</sup> April 2010, and preside the opening ceremony of Tepsuda Bridge on the 22<sup>nd</sup> November 2011.



สะพานเทพสุดา เป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก ขนาด 2 ช่องจราจร ข้ามแม่น้ำลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ จากบริเวณแหลมโนนวิเศษ ตำบลโนนบุรี อำเภอ สะหัสขันธ์ ถึงบริเวณเกาะมหาราช ตำบลหนองบัว อำเภอหนองกุงศรี สะพานนี้เริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง ทั้งสิ้น 498,850,000 บาท ตัวสะพานมีความยาวทั้งสิ้น 2,040 เมตร ถนนต่อเชื่อมโครงการผิวจราจรกว้าง 7 เมตร ให้ล่างกว้างข้างละ 2.50 เมตร ภายใต้การกำกับดูแลของ กรมทางหลวงชนบท สร้างเสร็จในเดือนธันวาคม 2553 ถือเป็นสะพานข้ามแม่น้ำจีดีที่ยาวที่สุดในประเทศไทย

สะพานเทพสุดา เป็นโครงข่ายเชื่อมเส้นทาง คมนาคมบนสีจาก จังหวัดหนองคาย อุดรธานี ผ่านจังหวัดกาฬสินธุ์ ไปยังจังหวัดมุกดาหาร ซึ่ง เป็นประตูสู่อินโดจีนหรืออีสต์เวสต์อิโคโนมิก คอริดอร์ จะช่วยร่นระยะทางได้กว่า 100 กิโลเมตร รวมถึง การขนส่งผลผลิตทางการเกษตรทางฝั่งตะวันตก อำเภอหนองกุงศรี อำเภอท่าคัน โภช ซึ่งเป็นแหล่งปลูก เชื้อสูโรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่ฝั่งตะวันออก อำเภอ สะหัสขันธ์ อำเภอสามเหลา อำเภอคุณราษฎร์ และตัวจังหวัด กาฬสินธุ์ จะร่นระยะทางกว่า 80 กิโลเมตร

สะพานเทพสุดา มีช่องสำหรับคนเดินทั้งสองฝั่ง สามารถขึ้นไปพักผ่อนชมทิวทัศน์หนีอิ่มเอยกัน สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือน บริเวณพื้นที่อ่างเก็บน้ำลำปาวได้อย่างสะดวกในมุมมอง 360 องศา เป็นแหล่งท่องเที่ยวอดนิຍมอีกแห่งหนึ่งของ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยเฉพาะเวลาเย็นจะมีนักท่องเที่ยว จำนวนมากเข้าไปเพื่อชมพระอาทิตย์ตกที่ค่ำ

Tepsuda Bridge was a ferro-concrete bridge with 2 lanes crossing Lam-pao Dam, Kalasin Province, from None-wi-sed Cape, None-buri Sub-district, Sa-has-sa-kan District, to Ma-ha-rach Island, Nong-bua Sub-district, Nong-kung-sri District. This bridge was built on the 20<sup>th</sup> November 2006, total budget for construction was 498,850,000 baths. It was 2,040 meters long. The road joining to the road surface project was 7 meters wide. Each of pavement was 2.50 meters wide. It was monitored and taken care by Department of Rural Roads. It was finished in December 2010. It was the longest bridge over freshwater in Thailand.

Tepsuda bridge was a network joining the transportation from Nongkai and Udonthani Provinces through Kalasin Province to Mookdahan province, as a gate to Indochina or East West Economic Corridor. It would shorten the distance for over 1,000 kilometers, and transport the agricultural product in western bank, Nong-kung-sri District, Ta-kan-to District, where it was growing area into the agricultural processing plants in the East, Sa-has-sa-kan District, Ku-chi-na-rai District, and Kallasin Province. It would shorten the distance for over 80 kilometers.

On Tepsuda Bridge, there were pavements for passerby on both sides. People could go for recreation and viewing the scenery over Lam-pao Dam because the beautiful sight of Lam-pao Reservoir clearly in 360 degrees. It was another touring place of Kalasin Province especially in the evening, there would be many tourists going for seeing the beautiful sunset.

## ເອກສານອ້າງອີງ

ເຕີມ ວິກາຄຍໍພຈນກິຈ. ປະວັດຕາສຕ່ລິສານ. ກຽງເທພາ. ສໍານັກພິມພົມທາວິທາລັບຮຽນຄາສຕ່ລ. 2530.  
<https://sites.google.com/site/canghwadkalsinthumeuxngnada/canghwad-kalsinthu>  
<https://th.wikipedia.org/wiki/ຈິງຫວັດກາພສິນໜີ>. 2560.  
ບຸລູນມື ກູດໜໍ. ພົງຄາວດາຣເມືອງກາພສິນໜີແລະ ປະວັດເມືອງຈິ້ນໃນຍຸດເກົາ. ກາພສິນໜີ. ໂຮງພິມພົມຈິນຕັກຄົມທ. 2525.

## References

Pu-dech, Bunme. **Kalasin City Annals and History of Ancient Age Colony.**  
Kalasin: Jintapan Printing. 1982.

Wipak-pojanakij, Term. **Esan History.** Bangkok: Thammasat University Printing. 1987.  
<https://sites.google.com/site/canghwadkalsinthumeuxngnada/canghwad-kalsinthu>  
<https://th.wikipedia.org/wiki/Kalasin Printing>. 2017.